

Vključevanje MSP v standardizacijo

Kako lahko poslovna združenja in organizacije za standardizacijo pripomorejo k večji ozaveščenosti med malimi in srednje velikimi podjetji (MSP) glede standardov, jim priskrbijo ustrezne informacije in spodbujajo njihovo sodelovanje pri standardizaciji.

Zaradi standardov je življenje podjetij in potrošnikov enostavnejše in varnejše. Koristni so pri dviganju učinkovitosti, zaščiti zdravja ter varnosti potrošnikov in delavcev, spoštovanju okolja, poleg tega pa pomagajo podjetjem, da se uskladijo z veljavnimi zakoni in predpisi.

Standardi olajšajo uvajanje novih tehnologij in inovacij ter poskrbijo, da so izdelki, sestavni deli in storitve, ki jih dobavljajo različna podjetja, medsebojno kompatibilni.

Še več, standardi pomagajo pri odpiranju tržišč, saj omogočajo strankam primerjavo ponudb različnih dobaviteljev in s tem olajšajo manjšim in mlajšim podjetjem tekmovanje z večjimi družbami, ki so na trgu uveljavljene že dlje časa.

Na evropski ravni so izdelani skupni standardi za vse vrste izdelkov in storitev za široko paleto področij, kot so kemija, gradbeništvo, energija, prehrana, zdravje in varnost, gospodinjstvi aparati, informacijska tehnologija, strojništvo, telekomunikacije in transport - če navedemo le nekaj primerov.

Mala in srednje velika podjetja (MSP) so opredeljena kot družbe z manj kot 250 zaposlenimi. Predstavljajo 98 % vseh podjetij v Evropi in zaposlujejo več kot 90 milijonov ljudi v EU. Kljub temu pa so MSP redkeje kot večje družbe dejavno vključene v pripravo standardov.

Če želimo, da bodo standardi ustrezali potrebam manjših družb, moramo MSP ponuditi informacije o dejavnostih na področju standardizacije in zagotoviti, da bodo njihovi interesi ustrezno zastopani v času razvoja, pisanja in revizij standardov. Tako organizacije za standardizacijo kot poslovna združenja¹ – še zlasti tista, ki predstavljajo MSP – imajo pri tem zelo pomembno vlogo.

Ta publikacija ponuja vrsto priporočil o načinih, kako lahko poslovna združenja in organizacije za standardizacijo sodelujejo, tako na nacionalnih kot na evropski ravni, pri čemer stremijo k temu, da bi bil proces standardizacije za male in srednje velike družbe razumljivejši in dostopnejši.

Ta priporočila so bila osnovana na primerih dobre prakse, ugotovljenih v številnih državah po vsej Evropi.

1. V tem kontekstu izraz »poslovna združenja« pomeni vse organizacije, osnovane na članstvu, ki delajo za potrebe zasebnih družb in jih zastopajo, pri čemer te družbe vključujejo (a niso nujno omejene na) mala in srednje velika podjetja (MSP).

Pokrovitelj:

Generalni direktorat za podjetništvo in industrijo

Kako poskrbimo, da bo standardizacija dostopna malim in srednje velikim podjetjem (MSP): 10 stvari, ki jih lahko naredijo poslovna združenja in organizacije za standardizacijo

1 Vzpostavitev uspešnih stikov in komunikacije med organizacijami za standardizacijo in poslovnimi združenji, ki predstavljajo MSP.

Stalna izmenjava informacij je nujna, če želimo, da poslovna združenja poznajo standarde in dejavnosti za standardizacijo, ki utegnejo biti zanimivi za njihove člane. Obenem je pomembno tudi, da so organizacije za standardizacijo obveščene o potrebah in težavah družb, ki delujejo na posameznih področjih.

Poslovna združenja na nacionalni ravni bi morala stremeti k temu, da so v stalnem stiku z osebo oz. osebami v svojih nacionalnih organizacijah za standardizacijo, ki je oz. so odgovorna/e za posamezno področje ali področja, na katerih so njihovi člani dejavni. Na podoben način bi morala biti poslovna združenja na evropski ravni v stiku s pravimi ljudmi znotraj evropskih organizacij za standardizacijo (CEN, CENELEC in/ali ETSI).

2 Oblikovanje forumov za redne dialoge med organizacijami za standardizacijo in poslovnimi združenji, ki predstavljajo MSP.

Številne nacionalne organizacije za standardizacijo že imajo posebne odbore ali delovne skupine, ki se posvečajo obravnavi potreb in težav MSP ter skrbijo, da so le-te upoštewane v okviru tekočih in/ali bodočih dejavnosti na področju standardizacije.

Taki forumi so koristni pri ohranjanju stalnega dialoga s poslovnimi združenji, ki predstavljajo MSP, omogočajo širjenje informacij o nedavnih in prihajajočih spremembah na različnih področjih ter dopuščajo razpravo o temah, ki so zanimive za več področij. Najučinkovitejši so tedaj, ko srečanja potekajo redno.

3 Koordinacija zbiranja in širjenja informacij o standardih in dejavnostih v zvezi s standardizacijo.

Znotraj vsakega poslovnega združenja je treba budno spremljati spremembe v zvezi s standardi, ki bi utegnili biti zanimivi za člane in usklajevati sodelovanje združenja in njegovih članov v dejavnostih v zvezi s standardizacijo.

Številna poslovna združenja imajo posebne odbore, ki so odgovorni za izvajanje teh nalog in ki skrbijo, da člani prejmejo ustrezne informacije. To je še posebej dragoceno za MSP, ki večinoma sama ne zmorejo nadzorovati vseh dogajanj v zvezi s standardi, ki bi utegnili vplivati na njihove poslovne dejavnosti.

4 Skrb za upoštevanje potreb in želja MSP.

Dejavnosti v zvezi s standardizacijo so običajno odprte za interesne skupine, ki želijo sodelovati. Vendar pa številna majhna podjetja nimajo zmogljivosti in/ali sredstev, da bi aktivno (ali vsaj pasivno) prispevala k standardizaciji. Poslovna združenja morajo potemtakem odigrati pomembno vlogo in poskrbeti, da so interesi njihovih članov zastopani pri razvijanju, pisanju in reviziji ustreznih standardov, tako na nacionalni kot tudi na evropski, ali mednarodni ravni.

5 Razpoložljivost ustreznih informacij v jezikih posameznih držav.

Zaradi stroškov nacionalne organizacije za standardizacijo ne morejo vedno zagotoviti, da bi bili vsi standardi na razpolago v uradnem jeziku oz. jezikih vsake države. Poslovna združenja lahko pomagajo tako, da priskrbijo svojim članom informacije o standardih in o dejavnostih, povezanih s standardizacijo, in da identificirajo tiste standarde, ki bi jih bilo treba prevesti prednostno.

6 Organizacija usposabljanj, ki jih potrebujejo mala in srednje velika podjetja.

Organizacije za standardizacijo organizirajo različne vrste usposabljanj, na primer seminarje in delavnice, pogosto v sodelovanju s poslovnimi združenji na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni. Vodstvenim delavcem in strokovnjakom, ki delajo v MSP, nudijo ta usposabljanja dragocene priložnosti za pridobivanje znanj o standardih in standardizaciji. Osredotočajo se lahko na specifične teme, ki so za MSP še posebej zanimive, ali pa na družbe, ki so dejavne na določenem področju.

7 Priprava praktičnih vodičev, ki podjetja obveščajo o uporabi in vpeljevanju standardov.

Številna poslovna združenja in industrijske organizacije pripravljajo in objavljajo vodiče, s katerimi obveščajo svoje člane o ustreznih standardih, o koristih, povezanih z njihovo uporabo in o načinih, kako jih vpeljati. Ti vodiči so še posebej koristni za MSP, zlasti tedaj, ko so prirejeni za potrebe podjetij, ki delujejo na določenem področju. Obenem prispevajo k večji ozaveščenosti in razumevanju standardov in standardizacije na splošno.

8 Razvoj spletnih orodij, s pomočjo katerih so informacije o standardih dostopne MSP.

Organizacije za standardizacijo uporabljajo svetovni splet, da bi podjetjem olajšale iskanje informacij o ustreznih standardih za njihovo področje. Spletna orodja lahko MSP pomagajo, da se poučijo o prihajajočih in tekočih dejavnostih na področju standardizacije, prav tako pa lahko sodelujejo v spletnih posvetovanjih o osnutkih standardov. Poslovna združenja morajo poskrbeti, da njihovi člani vedo, katera orodja so na razpolago in na kakšen način jih lahko v celoti izkoristijo.

9 Nudenje nasvetov in strokovnih znanj, ki ustrezajo specifičnim potrebam MSP.

Poslovna združenja svojim članom nudijo ustrezne informacije in smernice glede vseh vprašanj, povezanih s standardi in standardizacijo. Ukvarjajo se s posebnimi raziskavami in ohranjajo povezave med posameznimi družbami in organizacijami za standardizacijo. Še posebej mala podjetja računajo na poslovna združenja, da jim bodo le-ta priskrbela točne odgovore in ustrezne nasvete.

10 Ponudba svežnjev standardov, ki veljajo za MSP na specifičnih področjih.

Organizacije za standardizacijo lahko sodelujejo s poslovnimi združenji pri ponudbi storitev, kot so svežnji, paketi in odobritve, ki so oblikovani v skladu s potrebami MSP in ki tem podjetjem omogočajo enostavnejši (in cenejši) nakup standardov, ki jih želijo. Uporabniku prijazni formati, na primer žepni vodniki, lahko prav tako prispevajo k večji dostopnosti standardov.

Evropski standardi: odpiranje enotnega trga za poslovanje

Standardi imajo še posebej dragoceno vlogo v okviru evropskega enotnega trga (ali evropskega gospodarskega prostora), ki obsega države članice Evropske unije in določeno število sosednjih držav. Če naj enotni trg deluje učinkovito, morajo biti standardi usklajeni, tako da je mogoče izdelke in storitve prodajati in kupovati preko meja posameznih držav.

Evropski standardi so identificirani s kodo »EN«. Priznani so v 33 evropskih državah, ki so dolžne umakniti vse nacionalne standarde, ki niso združljivi z EN standardom. To pomeni, da bi morali biti vsi sestavni deli, izdelki ali storitve, ki so v skladu z ustreznimi evropskimi standardi, sprejeti v vseh sodelujočih državah.

Trem evropskim standardizacijskim organizacijam (ESO) se priznava, da imajo zmogljivosti in strokovna znanja, potrebna za razvijanje evropskih standardov (EN). To so: CEN (Evropski odbor za standardizacijo); CENELEC (Evropski odbor za standardizacijo v elektrotehnikih) in ETSI (Evropski institut za telekomunikacijske standarde).

Proces priprave evropskih standardov (EN) poteka v sodelovanju med tehničnimi strokovnjaki, ki jih imenujejo podjetja in industrija, raziskovalnimi ustanovami, potrošniškimi in okoljskimi organizacijami ter drugimi družbenimi interesnimi skupinami. CEN in CENELEC sprejemata te standarde s postopkom glasovanja, v katerega so vključene nacionalne organizacije za standardizacijo.

**Ta publikacija je bila izdelana v okviru
projekta SMEST- orodja za promocijo standardizacije med malimi in srednjimi podjetji**

Za več informacij o tem projektu glej: www.smest.eu

Evropski partnerji projekta SMEST

CEN – Evropski odbor za standardizacijo
CENELEC – Evropski odbor za standardizacijo
v elektrotehnikih
www.cencenelec.eu

Evropska komisija – GD za podjetništvo in
industrijo
[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_en.htm)

Glej tudi Portal Evropskih malih podjetij
[http://ec.europa.eu/small-business/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm)

EFTA – Evropsko združenje za prosto trgovino
www.efta.int

NORMAPME – Evropski urad obrti ter malih in
srednje velikih podjetij za standardizacijo
www.normapme.eu

